

ЗВ'ЯЗДА

Орган ЦК і Мінскага Абкома КП(б)Б

ГОД ВЬДАННЯ XXIV

№ 28 (6910)

АУТОРАК

4

ЛЮТАГА

1941 г.

ЦЕНА 10 КАП.

Сёння 60 год з дня нараджэння Клімента Ефрэмавіча ВАРАШЫЛАВА

Таварышу КЛІМЕНТУ ЕФРЭМАВІЧУ ВАРАШЫЛАВУ

Цэнтральны Камітэт Беларускай Партыі і Совет Народных Камісароў Саюза ССР горда адзначаюць Дзе, вярнага сардэчна Ляна і Сталіна, аднаго з актыўнейшых будаўнікоў комуністычнай партыі, вядомага арганізатара ўзброеных сіл Советскай Дзяржавы і вядомага палкаводца Чырвонай Арміі — у дзень Твайго шасцідзесяцігоддзя.

Усе сваё жыццё з юнацкіх гаў Ты прывіваў рэвалюцыйнай барацьбе за справу рабочага класа, за камунізм. У гады першай рускай рэвалюцыі 1905—1907 гг. Ты змагаўся ў пераходны перыяд рэвалюцыйных імпульсных работ і разам з Леніным і Сталіным будаваў нашу большэвіцкую партыю. Ты быў адным з актыўнейшых удзельнікаў Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі і большэвіцкай краўнікам яе ў Лянасе, адным з першых арганізатараў Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі. Пад Тваім камандаваннем Чырвоная Армія ў 1918 годзе зрабіла гераічны паход к Парыжыню, праграўшы налібо беларускай контррэвалюцыі.

Але ўсплёскае жадаем Табе, наш дарагі друг і баявы таварыш, многіх год заароўя і дасейшай плазатарнай работы на карысьць нашай партыі і Советскай Дзяржавы.

Цэнтральны Камітэт Усесаюзнай Комуністычнай партыі (большэвікоў). Совет Народных Камісароў Саюза ССР.

Слаўны юбіляр

Сёння мінае 60 год з дня нараджэння Клімента Ефрэмавіча Варашылава. Маршала Советскага Саюза, аднаго з кіраўнікоў большэвіцкай партыі.

Адначасова гэты слаўны і радосны для ўсіх прайшоў дзень, народы ваякіна ССР і ўсе прышчэплены перамогам сацыялізму за ле мехамі пачаў таварышу Варашылаву свае сардэчныя віншаванні.

Таварыш Варашылаў — адзін з вядомейшых арганізатараў і палкаводцаў Чырвонай Арміі, ваенны кіраўнік новага тыпу.

З ім таварыш Варашылава звязаны многія бітвы перамог, атрыманых Чырвонай Арміяй пад узброенымі да зброі пачынальніка беларускай і інтэрвенту ў вострыя гады грамадзянскай вайны.

Гераічная абарона Парыжыня, разгром Іванкіна, Врангеля, паліцэйскай Крэнцкага мяліца і многа іншых слаўных перамог, атрыманых пад контррэвалюцыйны, звязаны з ім Варашылава.

З ім Клімента Ефрэмавіча звязана велікая работа нашай партыі па ўмацаванню абароннай магутнасці разліма, умацаванню баявой магутнасці Чырвонай Арміі.

Чырвоная Армія нараджана тэктурнай праробарыя. Пасля перамогі Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі пад кіраўніцтвам Леніна і Сталіна рабочы клас нашай краіны пачаў ствараць ўзброеныя сілы сацыялістычнай дзяржавы. Чырвоная Армія стваралася ў найбольш зур'ячых умовах разрухі і голаду, у прамежжы жорсткай барацьбы супроць абеднаго сіла унутранай і знешняй контррэвалюцыі.

У грамадзянскай вайне Чырвоная Армія, не гледзячы на тое, што яна не меў пачатку вольных ваенных караў, цвёрды і глыбока ўважліва, боіраўнаважана, харчоў і снаражэння, разграміла беларускай і інтэрвенту, астаў да савабоды рабочы і сялян.

Чырвоная Армія бесь сапраўднай армія народа, армія вывадзіла працоўных і армія пачынальніка і капіталістаў, армія брантва паміж народам і вялікай сацыялістычнай рэвалюцыі, паміж працоўнымі і ўсёго свету.

Чырвоная Армія перамагла таму, што яе тварылі патрыяты, выхаваныя і кіраўнікі былі найбольшымі геші і стратэгі пралетарскай рэвалюцыі Ленін і Сталін. Яе ваяваўніцкім і палкаводцамі былі таварышы Фрунзе і Варашылаў. Сапраўды сын рабочага класа, таварыш Варашылаў прайшоў слаўны шлях рабочага рэвалюцыянера-палкаводца.

Пачынаў катаржана праца з ранніх дзіцячых гаў, жабраўшы іваніне, нястомна працягнуў вельмі і нечаканым агрымаш савету, стыхійны пратэст супроць жорсткай эксплуатацыі і рабочага бепраўя. Першыя крокі свядомай барацьбы ў рабочых арганізацыях, выдранні брспрацоўнага з ірышчэ «бутаўшчыка», сураве жыццё професіянальнага рэвалюцыянера-палкаводца, аршыты і абіваўш, турма і ссылка — вось таа шкала, якую прайшоў Клімента Ефрэмавіч, у якой выдзіваліся і гартаваліся яго якісці выдатнага большэвіка.

Сын чыгуначнага рабочага, таварыш Варашылаў з самай гаў пайшоў працаваць — выбіраў качалача на шахтах за 10 кап. у дзень. З 10 гаў ён то батрачыў у кулакоў і памешчыкаў, то працаваў на рудніках. У 12 гаў яго ўдзела наступіў у зямскую школу, якую ён не меў магчымасці скончыць. 15-гадовым юнаком у 1896 годзе ён наступіў на металургічны завод пры станцыі Ляўшэўскай (Лянасе). З гэтага часу пачыналася яго палітычная работа рабочага-рэвалюцыянера. Тут ён арганізаваў і кіраваў краўваўшчыкоў у 1899 годзе, за што быў аршытаван. У 1903 годзе тав. Варашылаў наступіў на завод Гаргана ў Ляўшэўскай (Лянасе). У 1903 годзе тав. Варашылаў наступіў на завод Гаргана ў Ляўшэўскай (Лянасе). У 1903 годзе тав. Варашылаў наступіў на завод Гаргана ў Ляўшэўскай (Лянасе).

З гэтага моманту ўсе свае сілы зьявілі, жагнана большэвіцкую волю тав. Варашылаў адна барацьбе за савабоду і пачаў працоўных, становіцца любімым праробаром рабочых Лянасе.

Дарагі Клімент Ефрэмавіч!

Чырвонаяфлотцы, камандзіры і палітработнікі Ваенна-Марскога Флота ССР палка вітаюць Вас, народнага палкаводца, друга і вярнага саратніка ваякіна Сталіна — у дзень Вашага слаўнага 60-годдзя.

Ваша яркае і выдатнае жыццё — прыклад беззаветнага служэння справе рабочага класа, справе камунізма. З ранніх гаў уступіўшы на шлях рэвалюцыйнай барацьбы, Вы заўсёды ішлі ў першых рыхах з імям Леніна і Сталіна. Усе Вашы зьядмае жыццё неразрывна звязана з гісторыяй вялікай партыі Леніна — Сталіна, з гісторыяй будаўніцтва дробнай, магутнай і пераможнай Чырвонай Арміі і Ваенна-Марскога Флота, з вялікай барацьбой многімільёнага советскага народа за пачатковую камуністычнага прамастава. Пад кіраўніцтвам Леніна і Сталіна, Вы, Клімент Ефрэмавіч, стваралі і выкаўвалі, гартавалі ў жорсткіх боях гераічную Чырвоную Армію, напрыўную сабе ваяваўнага заваў у болах за сацыялістычную радзіму.

Вы, Клімент Ефрэмавіч, былі адным з арганізатараў дробнай Коннай арміі, якая была выдатным узорам ваеннага майстэрства большэвіцкай партыі і яе праробары таварыша Сталіна. У гады кірвага будаўніцтва Вы, Клімент Ефрэмавіч, палкалі многа працы, энэргіі, большэвіцкай страці на стварэнне і развіццё ўзброеных сіл краіны сацыялізма. Пад Вашым кіраўніцтвам наша Чырвоная Армія, асабліва чысца замай перадавой, пераможнага баявой тэхнікай, стала пачынальна абаронай нашай любімай і дарагой айчыны ад ўсіх знешніх ворагаў.

З Вашым імем, Клімент Ефрэмавіч, звязана стварэнне, будаўніцтва і рост нашага Ваенна-Марскога Флота, ператварэнне яго ў грозную для ворагаў сілу.

Чырвонаяфлотцы, камандзіры і палітработнікі памтаюць Вашы ўказанні аб неабходнасці беспарэчна і ўсямерна ўдаскарэньваць баявую падрыхтоўку, ваенную культуру, пяснына ўмацаваньне советскую воіску дробшчыніку.

Жадаем Вам, дарагі Клімент Ефрэмавіч, доўгіх год плазатарнай работы на радзіму советскага народа і працоўных усладо свету!

Няхай жыве Чырвоная Армія і Ваенна-Марскі Флот!

Няхай жыве Маршал Советскага Саюза таварыш Варашылаў!

Няхай жыве партыя Леніна—Сталіна і яе вялікі праробар таварыш Сталін!

Музычюў, Ісанаў, Рогоў, Галер, Леўчына, Ігнасьчуў, Юмашчуў, Трыбуц, Онцёрскі, Галоўна, Абанын, Жаварынаў, Мушыноў, Захарчуў, Кулакоў, Яваненка, Варобчуў, Ансфузуў.

Указ Прэзідыума Вярхоўнага Совета Саюза ССР АБ УЗНАГОРОДЖАННІ ТАВАРЫША КЛІМЕНТА ЕФРЭМАВІЧА ВАРАШЫЛАВА ОРДЭНАМ ЛЕНІНА

За выдатныя заслугі ў справе будаўніцтва большэвіцкай партыі і Советскай Дзяржавы, у справе арганізацыі і ўмацавання Чырвонай Арміі ўзгародзіць таварыша Клімента Ефрэмавіча Варашылава, у дзень яго шасцідзесяцігоддзя, — ордэнам Леніна.

Старшыня Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР М. КАЛІНІН.
Сакратар Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР А. ГОРКІН.
Москва, Крэмыль.
3 лютага 1941 г.

Указ Прэзідыума Вярхоўнага Совета Саюза ССР АБ ПРЫСВАЕННІ ІМЕНІ ТАВ. К. Е. ВАРАШЫЛАВА АНАДЗМІ ГЕНЕРАЛЬНАГА ШТАБА ЧЫРВОНАЙ АРМІІ

У азнаменаванне 60-годдзя тав. Клімента Ефрэмавіча Варашылава прысвоіць імя тав. Варашылава К. Е. Анадзмі генеральнага штаба Чырвонай Арміі.

Старшыня Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР М. КАЛІНІН.
Сакратар Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР А. ГОРКІН.
Москва, Крэмыль.
3 лютага 1941 г.

Указ Прэзідыума Вярхоўнага Совета Саюза ССР АБ НАЗНАЧЭННІ НАРОДНАГА КАМІСАРА УНУТРАНЬХ СПРАУ СССР ТАВ. БЕРЫЯ Л. П. НАМЕСНІКАМ СТАРШЫНІ СОВЕТА НАРОДНЫХ КАМІСАРАУ СССР

Назначыць Народнага Камісара Унутраных спраў СССР тав. Берыя Ляўрэнція Паўлавіча Намеснікам Старшыні Совета Народных Камісароў СССР.

Старшыня Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР М. КАЛІНІН.
Сакратар Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР А. ГОРКІН.
Москва, Крэмыль.
3 лютага 1941 г.

Указ Прэзідыума Вярхоўнага Совета Саюза ССР АБ РАЗДЗІЛЕННІ НАРОДНАГА КАМІСАРЫЯТА УНУТРАНЬХ СПРАУ СССР

Раздзіліць Народны Камісарыят унутраных спраў СССР на два народныя камісарыяты:

1. Народны Камісарыят унутраных спраў СССР.
2. Народны Камісарыят дзяржаўнай безапаснасці СССР.

Старшыня Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР М. КАЛІНІН.
Сакратар Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР А. ГОРКІН.
Москва, Крэмыль.
3 лютага 1941 г.

Указ Прэзідыума Вярхоўнага Совета Саюза ССР АБ НАЗНАЧЭННІ ТАВ. БЕРЫЯ Л. П. НАРОДНЫМ КАМІСАРАМ УНУТРАНЬХ СПРАУ СССР

Назначыць тав. Берыя Ляўрэнція Паўлавіча Народным Камісарам Унутраных спраў СССР.

Старшыня Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР М. КАЛІНІН.
Сакратар Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР А. ГОРКІН.
Москва, Крэмыль.
3 лютага 1941 г.

Указ Прэзідыума Вярхоўнага Совета Саюза ССР АБ НАЗНАЧЭННІ ТАВ. МЕРКУЛАВА В. Н. НАРОДНЫМ КАМІСАРАМ ДЗЯРЖАў- НАЙ БЕЗАПАСНАСЦІ СССР

Назначыць тав. Меркулава Вевалада Нікалавіча Народным Камісарам Дзяржаўнай безапаснасці СССР.

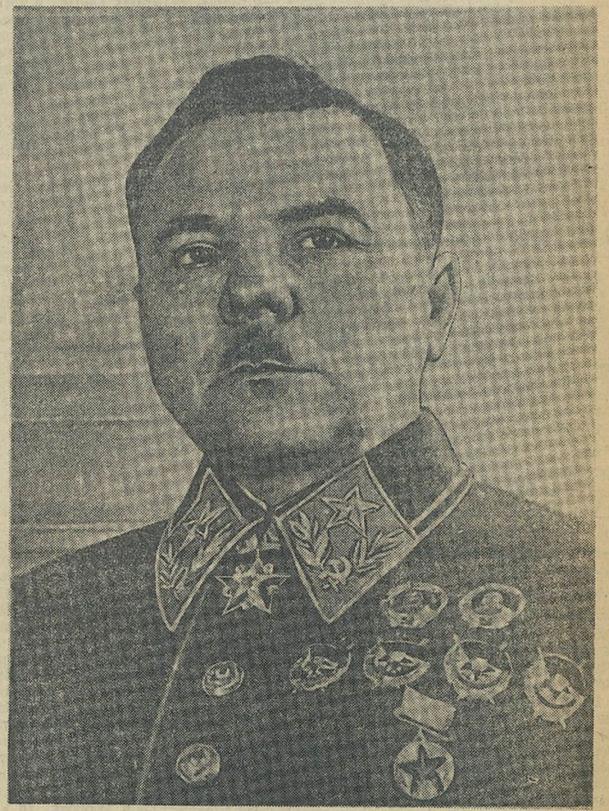
Старшыня Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР М. КАЛІНІН.
Сакратар Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР А. ГОРКІН.
Москва, Крэмыль.
3 лютага 1941 г.

Музей імені К. Е. Варашылава ў Ныробе

НЬРОб (Молдаўская абласць), 3 лютага (ТАСС). У 1913 годзе ў дэляіцы стаў Нырб, Чарныскага края, таа, дзе пачыналася тупра, адбываўся сызыку К. Е. Варашылаў. Ён доўгі час жыў у доме Паламаровых. Цяпер тут музей імені К. Е. Варашылава. У доме захавана ўся абстаўка — стол, ложка і прасцялы які м карыстаўся К. Е. Варашылаў. Дом-музей прымае многа экскурсантчуў. За шасьць год яго наведала каля 14 тысяч чалавек. Сюды прыязджаюць экскурсанты з Масквы, Валадыжскага, Ленінграда, Петравадска і інш. гарадоў СССР.

Паведамленне ТАСС

У зааможным друку, асабліва англійскім, таварышам паведамляем аб тым, што быўшы паміж СССР і Турцыяй заключана таянае пагадненне па якому СССР абавязваецца сабыць Турцыю ўзброеным для прашчэсання магчымай актыўнасці Германіі на Балканах, і што ў сувязі з гэтым у Маскву выязджае турэцкая камісія для пакупкі зброі.

Прывітанне таварышу Варашылаву

Ад Выканаўчага Камітэта Комуністычнага Інтэрнацыянала
ДАРАГІ КЛІМЕНТ ЕФРЭМАВІЧ!

У дзень Вашага шасцідзесяцігоддзя пасылаем Вам, жагнана, непахіснаму аяніну, вярнаму вучню, другу і саратніку ваякіна Сталіна, наша палкае большэвіцкае прывітанне.

Ваша жыццё і ўся Ваша дзейнасць з'яўляецца прыкладам жыцця і барацьбы незбаўнага пралетарскага рэвалюцыянера, вышэйшага з неграў рабочага класа, з самай глыбокай і з годнага год аддаўшага ўсе свае сілы і здольнасці, усю сваю большэвіцкую энэргію і страціў сваю цярплівую справе вызвалення працоўных. Прайшоўшы шлях суровай класовай барацьбы, арганізацыю луганскіх рабочых, вучачы іх і вучачыся ў іх, Вы яшчэ да першай рускай рэвалюцыі стаўлі ў перадавыя рады слаўнай партыі Леніна — Сталіна.

З таго часу, у глыбокім падполлі, на Украіне і ў Ваку, на Стагольскім і Лонданскім з'ездах партыі, у пачкіх умовах турмы, у Архангельскай і Чардынскай ссылках, у дні лютэўскай і вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі, на франтах грамадзянскай вайны і на чале Чырвонай Арміі, заўсёды і ўсямерна, куды Вас ставіла партыя, Вы моцна трымаці сіл большэвізма, пераможнага спяг Маркса—Энгельса — Леніна — Сталіна.

З гэтым спягам у руках Вы падмаілі ў 1917 г. супроць сааказарыяў Ізмайлаўскі гвардыіскі полк, пад гэтым спягам у гістарычныя кастрычніцкія дні Вы заагаліся за перамогу вялікай сацыялістычнай рэвалюцыі.

І калі ворагі нашлі на халаду советскую рэспубліку, Вы збіраі рабочых Лянасе, будаваі пад агнем першыя ўзброеныя атрады, стваралі з іх першыя часці Чырвонай Арміі і вялі іх у бой супроць пошчын расійскай беларудзейшчыны і чужаземных інтэрвентуў.

На Вашую долю вылаа вялікая часць быць бліжэйшым саратнікам таварыша Сталіна ў справе гераічнай абароны Парыжыня, апышчына Украінакэй зямлі ад варажэга напештва. На чале легендарнай

Дарагі Клімент Ефрэмавіч!

У дзень Вашага шасцідзесяцігоддзя Усесаюзнаы Цэнтральны Совет Прафесіянальных Саюзаў шле Вам, вярнаму сыну партыі і рабочага класа, слаўнаму Маршалу Советскага Саюза, бліжэйшаму саратніку ваякіна Сталіна — палкае большэвіцкае прывітанне.

Ваша барацьба і кіраўніцтва партыйных арганізацыяў ў глыбокім падполлі пры царызме, гераічныя пошчы ў гады грамадзянскай вайны, многалетняя работа на будаўніцтве ўзброеных сіл краіны сацыялізма — з'яўляюцца ярчайшымі старонкамі ў вялікім летэіне барацьбы рабочага класа і працоўных нашай краіны за таржэство вялікай справы Леніна — Сталіна, за таржэство камунізма.

Аб устаауленні стыпендыі імені таварыша Варашылава К. Е.

У азнаменаванне 60-годдзя тав. Клімента Ефрэмавіча Варашылава Совет Народных Камісароў Саюза ССР паставіў устааваць стыпендыі імені Варашылава для найбольш выдатных студэнтаў вышэйшых навучальных устаноў:

у ваеннай Акадэміі ім. Фрунзе 10 стыпендыяў па 900 рублёў у месяц кожнай; у Акадэміі механізацыі і матэрыялаў Чырвонай Арміі ім. І. В. Сталіна 10 сты-

пендыяў па 900 рублёў у месяц кожнай; у артылерыйскай Акадэміі Чырвонай Арміі ім. Ф. Дзяржынскага 10 стыпендыяў па 900 рублёў у месяц кожнай; у Маскоўскім авіяцыйным інстытуце ім. С. Ордынікіна 10 стыпендыяў па 400 рублёў у месяц кожнай; у Данецкім індустрыяльным інстытуце ім. Н. С. Хрушчова 10 стыпендыяў па 400 рублёў у месяц кожнай. (ТАСС).

Першай коннай арміі, створанай на замиску Сталіна, Вы прайшлі ўвесь слаўны шлях яе перамог над бандамі Дзепіна, Врангеля і польскіх наоў.

Калі смерць выразаа з нашых ротаў выдатнага палкаводца, незбаўнага М. В. Фрунзе, партыя, уявіваючы Вашы выкалючныя зьяўнасці і заслугі ў справе будаўніцтва Чырвонай Арміі, спыніла свой выбар на Вас, як дастойным пераамярку яго. Знаходзячыся амаль 15 гаў на чале Чырвонай Арміі ў якасці Народнага Камісара абароны, Вы з дна ў дзень пясчына матавалі яе магутнасць, асабліва яе новы тэхніка, выкаўвалі большэвіцкія кадры камандзіраў, выкаўвалі Чырвоную Армію ў духу беззаветнай любі і аданасці сацыялістычнай радзімы.

У складанай абстаўцы бушуаючай другой советнай імперыялістычнай вайны, багатай на розныя нечаканасці, Вы і зараз, як Старшыня Камітэта абароны, ажыццяўляючы рэпльчаны ізі таварыша Сталіна, пясчына працуде над дасейшым усёвааможым развіццём і ўмацаваннем абароннай магутнасці вялікай сацыялістычнай дзяржавы.

Усёй Вашай велізарнай работай на карысьць радзімы Вы заслужылі на прану любіў Чырвонай Арміі і советскага народа. Вас ведаюць і любяць працоўныя не толькі СССР, але і дзельца за яго межамі, як сапраўднага сына рабочага класа, перадакаменнага большэвіка, члена Палітбюро Цэнтральнага Камітэта Усесаюзнай Комуністычнай Партыі.

Жадаем Вам, дарагі Клімент Ефрэмавіч, жыць доўгія гады, плазатарна і далей праробавань на пшасце советскага народа і працоўных ўсіх краін.

Няхай жыве выпрабаваны саратнік таварыша Сталіна па ўмацаванні абароннай магутнасці краіны сацыялізма, Клімент Ефрэмавіч Варашылаў!

Няхай жыве праробар, друг і настаўнік працоўных таварыш Сталін!

Дзімітраў, Марці, Мануільскі, Пін, Хоце Дзье, Далорэ Ібаруры, Эрнлі, Готвальд, Флорыя,
4 лютага 1941 года.

ВЕРНЫ СЫН ПАРТЫІ ЛЕНІНА—СТАЛІНА

4 лютага 1941 г. Клімент Ефрэмавіч Варашылаў споўнілася 60 год. З гэтых 60 год — больш 40 ён аддаў рэвалюцыйнай барацьбе, справе рабочага класа. Пытаюцца яго жыццёвы шлях — шлях стойкага пратэстара рэвалюцыянера, незалежнага большавіка, вернага вучня і саратніка Леніна і Сталіна.

Пачатак актыўнай рэвалюцыйнай дзейнасці тав. Варашылава адносіцца да гадоў, калі Ленін закладаў асновы марксісцкай партыі — партыі новага тыпу, зольнай узначаліць пралетарыят у будучыя класавыя б'ітвы. У сваёй рабоце «Што рабіць?» Вадзімер Іліч выступіў, як адзін з самых навадзінных людзей, стваріўшы кадры професіянальных рэвалюцыянераў, у першую чаргу з рабочых. Вадзімер Іліч настойваў на працягненні рэвалюцыйнай сацыял-дэмакратычнай «папаліцы» ўжываю рабочаму, які вызначаецца сваёй зольнасцю, ператварыўшы ў професіянальнага актывіста, арганізатара, прааганіста...»

Клімент Ефрэмавіч Варашылаў — адзін з найбольшых рэвалюцыйных таварышаў перадавага рэвалюцыянераў, які выйшаў з гуртка рабочага класа і пад кіраўніцтвам Леніна і Сталіна будоваў большавіцкую партыю, які пратэставаў масы пад сцягам партыі ў бой супраць царскага самаўладдзя і капіталізму.

У 1899 годзе на металургічным заводзе «Дыю» у Аляксееўскае забастоўка краваўшчыкоў. Ён кіраваў 18-гадовай Варашылаў. У 1903 годзе ён уступіў у РСДРП і адрэзаў даўжачыцца да большавіцкай, цвёрда стапіўшы на паслядоўнае хваляніцкае кіраванне. Прадуючы на заводзе Гартмана ў Луганску, К. Е. Варашылаў публічна становіцца прызваным кіраўніком луганскіх большавікоў. Ён вучыў пралетарыят Луганска стратэгіі класавай барацьбы, вучыў асавадзіць такія магутныя зброі, як масавыя палітычныя стачкі.

Выдатны палітычны школай быў для тав. Варашылава работа ў Ваху пад кіраўніцтвам таварыша Сталіна. Тут у асяродку перадавых багавіц пралетарыят, выхаваных і загартаваных вялікім Сталіным, ён набыў выключна палітычны вопыт.

Пранымавасць у палітыку, неапраманасць да ўсіх адрываў іх ад левісцкай лініі, базілісцкасць да ворагаў рабочага класа — вось найбольш характэрныя рысы палкага пратэстара рэвалюцыянера К. Е. Варашылава. З усёй сілай гронаў ён прэзюрыў агітэру буржуазіі — меншавікоў, эсэраў, трасцістаў.

На ўсёх этапах гісторыі большавіцкай партыі ён выказаў трывае левісцкае сіла. Пасля першай рускай рэвалюцыі, калі пачаўся пераход ад рэвалюцыі да рэвалюцыі, Варашылаў вядзе несабавіцкую работу ў рабочай масе, развіццё ён большавіцкую лінію, выпярне контррэвалюцыйную дзейнасць роных левісцтваў.

За рэвалюцыйную работу тав. Варашылаў не раз падвергаўся арыштам і смяжкам. Але жорсткае праследванне карож сапраўды, жыццё поўнае небяспекі і пакут, не зламлі, а, наадварот, загартавалі яго волю і дух, яго непахісную веру ў таварыства справы рабочага класа.

У год імперыялістычнай вайны тав. Варашылаў рэвалюцыйна вельміную работу на раз'ясненню рабочым і салдатам масам левісцкага лозунга аб ператварэнні вайны імперыялістычнай у вайну грамадзянскую, выпярне меншавіцкіх і іншых сацыял-шавіністаў.

У 1917 годзе, у перыяд паміж дзямі і кастрычнікам тав. Варашылаў, з'яўляючыся адным з самых блізкіх і верных вучняў Леніна і Сталіна, вядзе ў Петраградзе, а затым у Далёкае вельміную работу па арганізацыі мас пад баявымі сцягамі большавікоў. Пад кіраўніцтвам тав. Варашылава луганскія рабочыя ўстаўляюць саветскую ўладу.

Пасля перамогі Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі тав. Варашылаў разгортае вялікую і пласціную

работу па ўмацаванню маладой саветскай ўлады, на рэвалюцыйных арганізацыях і далейшай работав тав. Варашылава прызвана найбольшай партыянасцю.

Ён вядзе базілісцкую барацьбу з трасцістамі, эпіфэістамі, праўмі, — з усёй гэтай агаліскай бандай, стаўшай пасля агітэруай замежных разведак. У сваіх выступленнях на партыйных і рабочых сходах, на з'ездах партыі, у друку тав. Варашылаў заўсёды падкрэсліваў, што «асноўнай праднасылкай для паспяховага будаўніцтва наогул і ў тым ліку для паспяховага вырашэння пытанняў абароны пратэктарскай дзяржавы» з'яўляецца адзінства і агульнанасць большавіцкай партыі, што «паша будаўніцтва патрабуе найвышэйшай арганізацыі, прамаксай і асабістай дысцыплінаванасці...»

Верны вучыць Леніна і Сталіна, тав. Варашылаў настайна памінае саветскаму народу мудрае сталінскае ўказанне аб тым, што наша краіна, знаходзячыся ва ўмовах капіталістычнага акружэння, абавязана з для ўдзельна свая абаронную магутнасць, сваю мабільнасцю гадоўнасць, каб ніякі «выпадковасць» і ніякі факцыя нашых знешніх ворагаў не маглі засцігнуць нас зняпадку.

Шматлікі выступленні тав. Варашылава — яго даклады і прамоў — пазнаеша накіраваны да адной мэты — выхавання і ўмацавання саветскага патрыятызма, што з'яўляецца асноўнай задачай саветскага народа да гадзінна адборна любымі спробам ворагаў напасці на нашу сацыялістычную радзіму.

Пасля перамогі Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі К. Е. Варашылаў увесь свой выдатны талант арганізатара аддае будаўніцтву сацыялістычнай дзяржавы. Ён быў адным з тых, хто пад кіраўніцтвам Леніна і Сталіна ствараў нашу дабасцю Чырвоную Армію, веў яе ў першыя гады, кавалі яе першыя перамогі.

У геранічнай абароне Парыжыма, у разгоне Дзенікіна, у прырне польскага фронту, у ліквідацыі Врангеля, у палатой контррэвалюцыйнага крапісцкага мялежу, — на любым участку фронту тав. Варашылаў пранавоў над непарэным кіраўніцтвам таварыша Сталіна, бліскава ажыццяўляючы яго стратэгічныя планы.

Верны вучыць, саратнік, баявы друг таварыша Сталіна — такім увайшоў ён у геранічную гісторыю грамадзянскай вайны! Пасля скачэння грамадзянскай вайны Чырвоная Армія ўступіла ў паласу перабудовы, напружанай баявой вучобы. Разам з М. В. Фрунзе тав. Варашылаў ствараў душную гэтай вучобы. Як і на фронце, яго пунцыйнай зоркай быў сталінскі ўказанні, сталінскае кіраўніцтва.

Перад саветскай дзяржавай стала задача — стварыць сільную і магутную армію, узабонную магутнай перадавой тэхнікай, зольную астаць незалежнасць саветскай краіны.

Пасля смерці М. В. Фрунзе тав. Варашылаў быў паставіў партыяй і саветскай урадам на пост кіраўніка ўсёй забароненых сіл краіны. Тав. Варашылаў з усёй энергіяй вядзе барацьбу за ажыццяўленне сталінскай генеральнай лініі індустрыялізацыі краіны і наяснона раз'ясненне, што мапаваць абарону краіны — гэта, перш за ўсё, значыць паслядоўна і пэўна ажыццяўляць сталінскія прапачартанні, сталінскі план індустрыялізацыі.

За год паліцыяк, пад кіраўніцтвам таварыша Сталіна, было праведзена поўнае тэхнічнае перабудаванне Чырвонай Арміі на аснове найвышэйшых тэхнічных сродкаў, вырабленых саветскай заводам.

Тав. Варашылаў настойваў патрабаваў ад усёго асабовага саства Чырвонай Арміі ўпоруна і быстрага аўданацыі новай даскапалай тэхнікай. Ён высоўваў калектыўныя задачы перад абароннай прамысловасцю, непасрэдна звяртаўся

*) Варашылаў, Артыкулы і прамоў. Партвыдат, 1936 г., стар. 279.
**) Варашылаў, Артыкулы і прамоў. Партвыдат, 1936 г., стар. 469.

да канструктараў, інжынераў, вынаходцаў, будзіраваў іх творчую мысь, накіроўваў іх ініцыятыву на новае і новае, бесперапыннае ўдасканаленне ўзбраення Чырвонай Арміі.

«... Не задавольнацца дасягнутым, — пісаў тав. Варашылаў рабочнікам палкай прамысловасці, — а дабівацца лепшага; не чакаць, калі хтосьці ўжыве і выправіць педатомы, а ліквідаваць іх неадкладна, не лічыць найліпша ўзбраення і аснашчэння арміі дасканалым на ўсе часы і памятаць, што тысячы і тысячы зарубажных вынаходцаў, канструктараў і лабараторыяў у вялікім секроне працуюць над усё новымі і новымі сродкамі ўзбраення. Мы не маем права адставіць!»

Дакладваючы ў 1933 годзе партыяктыву Маскоўскага гарызона аб выніках студэнцкага аб'явалага Пленума ЦК і ЦКК ВКП(б), тав. Варашылаў з поўнай паставай адзначаў, што ў выніку выканання першай сталінскай пяцігодкі становіцца баявой магутнасцю Чырвонай Арміі ўзроста змянілася — таксама, як змяніўся увесь твар нашай краіны, узабашчываючы новымі індустрыяльнымі цэнтрамі, прамысловымі гігантамі, саўтасамі і калгасамі.

У пабеданосных баях з ворагамі сацыялістычнай радзімы — у раёне возера Хасан, на берагах Халцін-Гола, у вялікім вызваленчым паходзе ў Заходнюю Украіну і Заходнюю Беларусь, у барацьбе з фінскай белавардзійскай Чырвоная Армія наглядна даказала, што яна выдатна асавадзіла навае, сучасную тэхніку, якую яе ўзброіў саветскі народ.

Перабудовуючы зараз сістэму баявой надрываў і пад кіраўніцтвам Паркома Абароны СССР Героя і Маршала Саветскага Саюза С. К. Тымашенка, махіміліна багавіцкую сваю вучобу на рэальнай баявой абстаноўцы, Чырвоная Армія лічце ўважліва ўзнамае сваю босадзільнасць і магутнасць — як гэтага патрабуе сучасная міжнародная абстаноўка.

У адным з сваіх выступленняў тав. Варашылаў заўважыў:

«Я з'яўляюся сільна пашай партыі, і калі я маю якія-небудзь заслугі перад народам, то гэтым я абавязан пашай партыі, нашаму правяду таварышу Сталіну».

У гэтых словах — увесь слаўны жыццёвы шлях Клімента Ефрэмавіча Варашылава — вернага саратніка і вучня Леніна і Сталіна.

Пад кіраўніцтвам Леніна і Сталіна луганскі дзеяс вырас у буднага дзяржаўнага дзеяча левісцка-сталінскага тыпу, стаў адным з прызваных кіраўнікоў сацыялістычнай партыі і саветскага ўрада — Маршала Саветскага Саюза, членам Цэнтральнага ЦК ВКП(б), намеснікам Старшынёй Саўнаркома Саюза ССР і Старшынёй Камітэта Абароны пера СНК СССР, дэпутатам Вярхоўнага Савета СССР.

У большавіцкім паліцыі, у геранічнай ліі абароны Парыжыма, у радах Першай коннай арміі, на пашу кіраўніка абаронна-сацыялістычнай дзяржавы рабочых і сялян, — заўсёды і ўсюды тав. Варашылаў пэўна і непахісна следаў ўказанням Леніна і Сталіна. У гэтым — яго сіла, у гэтым — коралі той выключнай павары, якой карыстаўся тав. Варашылаў у найвышэйшых народных масах.

Яе сапраўды найліпшы дзеяс левісцка-сталінскага тыпу, тав. Варашылаў пераўтварыў у адзін з найбольшых у краіне з рабочых, канструктараў, наймай саветскай індустрыялізацыі. Варашылава ведае і любіць уся краіна! Саветскі народ баявіць у ім вернага сына большавіцкай партыі, непахіснага вучня Леніна і Сталіна, слаўнага прадстаўніка геранічнага рускага рабочага класа, чалавека, усё жыццё жюга босадзільна прысвечана вялікай справе камунізму.

Герца вішучымі Клімента Ефрэмавіча з днём той шавінісцкай рэвалюцыі, рабочыя, сяляны, інтэлігенцыя, байны і камандзіры Чырвонай Арміі — увесь саветскі народ гадзюць яму добрых год жыцця і на радасць праўнымым, на карысць сацыялістычнай радзімы.

Н. КІРЫЛАЎ.

*) Варашылаў, Артыкулы і прамоў. Партвыдат, 1936 г., стар. 627.

І. В. Сталін і К. Е. Варашылаў. Рэсункі ма стака П. Васільева.

Варашылаў у Луганску

Ордэнаносны Варашылаўград, былы Луганск, добра знае праўнымым нашай краіны на слаўну стаўшым рэвалюцыйнаму мінуламу. Тут працаваў, расіў, уладываў большавіцкія рады, кіраваў класовымі б'ітвамі, ствараў першыя атрады ўзброенага пралетарыята Клімента Ефрэмавіча Варашылаў.

Ужо 10 год у горадзе існуе музей рэвалюцыі імяні К. Е. Варашылава. Шматлікія экспанаты — дакументы, фотаздымкі і мастацкай карыны адлюстроўваюць арыя і пшадтрэнне жыцця і рэвалюцыйную дзейнасць вернага вучня Леніна і Сталіна — таварыша Варашылава.

У першай зале музея стаіць макет чыгуначнай будыні № 130 каля станцыі Перэвалі. Тут 4 лютага 1881 г. нарадзіўся К. Е. Варашылаў. Карына мастака Леўчанка паказвае 7-гадовага Кіма, які копіць па друкаваным насьцілу вельміраднага размеру тэку, напружаную кагданым. За гэтую пэўную работу Кіма атрымліваў па 10 копеек у дзень. Унізе скульптура: «Фіям дапамагае сваёму бацьку пасвіць памешчыцкую жывёлу».

У 1896 г. тав. Варашылаў паступае на завод «Дыю» (ст. Аляксееўскае). Тут, у вялікім рабочым калектыве, канчаткова саравае яго рэвалюцыйнае сазнанне.

У Луганску К. Е. Варашылаў уступае ў РСДРП, выбіраючыся членам гарадскога камітэта і неўзабаве становіцца любімым кіраўніком луганскіх рабочых.

У лютым 1905 года ён арганізуе стачку рабочых Гартманаўскага завода. На карысць мастака Леўчанка, выставленай у другой зале, паказаны мітынг рабочых на гадоўнай заводскай сходцы. На трыбуне Варашылаў.

«Бачыце, таварышы, — таварыш ён — якім кіраваў і завод спыніўся. Без нас капіталісты жыць не могуць. Уся сіла ў рабочым!»

Дружнае, згуртаванае выступленне рабочых пад кіраўніцтвам Варашылава ўважліва папешам. Адміністрацыя вымушана была задавоць патрабавамі забастоўшчыкаў — скараціць рабочы дзень да 9 гадзін, прызначыць дэпутатаў схода праўскай пашу і майстэрня, Старшынёй дэпутатскага схода, які неўзабаве ператварыўся ў Савет рабочых дэпутатаў, рабочыя выбралі Клімента Ефрэмавіча.

На карысць мастака Вязімірская паказван арышт К. Е. Варашылава ў часе дру-

гой забастоўкі на заводзе ў 1905 годзе. Зверска збіты, К. Е. Варашылаў быў пашадзены ў луганскую турму.

У цэнтры залы ўстаўлена работа скульптара Фрунзеўскага, паказваючая К. Е. Варашылаў у шпалюнай друкарні, арганізаванай ім у пачатку 1905 года.

На вялікай карыне мастака Вязімірская паказана адуцёнае ваеннае справе луганскай баявой дружны ў Веруцкім лаесе. У цэнтры групы — Клімент Ефрэмавіч у вайсковым рабочым уборы і вайсковым і прымы страйбам на мішыяк. Баваікі слухаюць уважліва свайго настаўніка.

Клімент Ефрэмавіч не толькі абуцаў ваеннай справе луганскіх рабочых, але і сілавоў арганізаваў ім баявую музыкаў зброй. Зорнае прыжыў ён з Фінляндыі. Гэта таксама адлюстравана на карыне.

Ведамі Клімента Ефрэмавіча далёка за межамі Далёка. Яму прыхотылася быць заўсёды панатогое. У вытрыне дакумент — саратнае дамажэнне начальніка Юзэўскага ахраннага аддзялення ў Екацярынаўскае жаандарэна ўстаўляюцца ад 20 студзеня 1907 года:

«На атрыманых агітэруных вестках актывізму дзеячым Луганскай арганізацыі сацыял-дэмакратыў з'яўляюцца; па заводзе Гартмана слясар Фрыцын і машыніст паўштыга электрычнага краіна Варашылаў-Ілья».

Пасля звароту з Лондана з У'езда РСДРП Клімент Ефрэмавіч быў арыштаван і ў кастрычніку 1907 года саслан на тры год у Архангельскую губерню.

Мастацкім музея адлюстроўваюць таварыш готы і іншыя перыяды жыцця і рэвалюцыйнай дзейнасці луганскага слясара-рэвалюцыянера — К. Е. Варашылава.

У 4 зале паказана дзейнасць Клімента Ефрэмавіча Варашылава ў 1917 годзе. У сававіну, па настойлівых патрабаванях рабочых, тав. Варашылаў, са згоды ЦК партыі, вярнуўся ў свой родны горад. Карына мастака Фільберга, Баваіска і Карасова паказвае момант сустрэчы Клімента Ефрэмавіча. Пакой поўны рабочых. Ачыннаюцца даверы, уваходзіць Клімент Ефрэмавіч. На тварах рабочых лікаванне. Колькі жыццёна абяваў ён.

Наведвальнікі бачыць фотаздымкі газет «Донскі пратэстыр», дакументы і карыны, расказваючы аб тым, як большавікі Луганска пад кіраўніцтвам Клімента

Ефрэмавіча ўстаўлена імя да перамогі саветскай ўлады.

У лістападзе 1917 года Клімент Ефрэмавіч, які выехаў у Петраград, прымае да луганскіх чырванавардзійскага вагона са зброй. Гэтай зброй паспрабаваў заўладдаць арудываўшым ў Луганску украінскія пашыяліцы. На карысць мастака Гушчанка паказана, як 20 чырванавардзійцаў на чале з А. Я. Паркомска абаваюць вагон са зброй і копіць яго ў штаб.

«Грозная гадзіна настала. Нашай рэвалюцыі, нашым заваяваным пагражае сялоцкая небяспека. У нас саміх вырашанае свайго асау».

Ад нас саміх залежыць выратаваць сваю сацыялістычную радзіму. Усе да аднаго да зброі!»

Так заклікаў луганскіх пралетарыят Клімент Ефрэмавіч Варашылаў у пачатку сакавіка 1918 года.

З луганскіх рабочых быў створан першы луганскі сацыялістычны партызанскі атрад. На заводзе Гартмана за тры дні работ ператварыў 2 пудылаўскага вагона ў броняваўшы. Гэтай работай кіраваў тав. Варашылаў.

Аб барацьбе Варашылаўскага атрада з акупантамі пад Банатом, Ракавога, аб геранічным паходзе праз далёкія стоны і Парыжыма і баявой дзейнасці Варашылава на фронце грамадзянскай вайны яра гавораць выставленыя тут карыны і скульптуры, фото і дакументы.

Мастацкім музея адлюстроўваюць геранічную абарону Луганска ад дэпвісцкіх пашыяцкаў пад «Вострай маглай» ў 1919 годзе. У абароне горада, побач з мужчынамі, прымаў ўдзел жанчыны і дзеці.

Заканчваюцца эпопеічныя арганізм Чырвоная Сілта, якім унагароджаны луганскія пралетарыі.

Музей карыстаецца вялікай пашураўнасцю. З дня аснавання яго павязола каля 2 мільёнаў чалавек. Вывучаючы жыццё пратэктарскага рэвалюцыянера, прапаўшы ім іжынуцца быць такімі, як Клімент Ефрэмавіч Варашылаў — беззаветна адданым партыі Леніна—Сталіна, базілісцка-навае да ворагаў народа, храбрай, настойлівым, ва ўсім следаць таварышу Сталіну.

Дэрантар музея рэвалюцыі імяні К. Е. Варашылава І. А. ПАШЧЭНКА.

г. Варашылаўград.

ПАЛКАВОДЗЕЦ, САРАТНІК, ТАВАРЫШ

Роля тав. К. Е. Варашылава ў гісторыі Чырвонай Арміі вельміва. У кароткім аргументе скажаць аб ім усё — невяста. На фронце грамадзянскай вайны, ужо ў першыя яго ліі, таварыш Сталін у лістападзе 1918 года, гаворачы з Варашылавым на прамоўну праводу, так ахарактарызаваў яго значэнне:

«Варашылаў, як эмацыйны — гаспадар фронту і ён мае магчымасць паставіць справу як зольнае патрэбнасці».

Пад непарэным кіраўніцтвам таварыша Сталіна Варашылаў прымаў ўдзел у геранічнай абароне Парыжыма. Разам з таварышам Сталіным і Фрунзе Варашылаў ажыццяўляў палкавовае наступленне Чырвонай Арміі на Дзенікіна, палкаў і Врангеля.

Пасля смерці таварыша Фрунзе, на прапашу амаля пшадтрэнні год таварыш Варашылаў быў Народным Камісарам на ваенных і марскіх справах, а затым Народным Камісарам Абароны СССР.

Абарона краіны Саветаў пад яго кіраўніцтвам мапісала год ад году. З поўным правам таварыш Варашылаў кажаў у XVIII з'езду партыі аб тым, што за час паміж XVII і XVIII з'ездамі, к 1939 году ўмяў ў пашым павялічылася больш, чым удвая. «Варашылаў стралочны дзямі», — гаварыў таварыш Варашылаў, — мы якія зараз у зрэнне раз больш, чым іх было раней... Чырвоная конная, як і іншыя роды войск, таварышам казасна вырасца. Па конніцы мы маем рост на 52 проц. Павялічэнне танкавых арганізмаў выражаецца ў 160 проц. Танкавы парк казасна павялічыўся па 191 проц. Колькасць бронемашынаў зрасла ў 74 проц. Магутнасць агнявага залпа пашых танкавых войск

зрасла амаля ў чатыры разы ў параўнанні з 1934 годам...»

Тав. Варашылаў дакладаў з'езду аб вельмінах росце саветскай артылерыі, аб увадзэнні на ўзбраенне новых і сістэм, аб новых сродках праціўніцкай абароны, аб росце аяіцыі Саветскага Саюза, магутнасць якой павялічылася з 1934 года на 7.900.000 копеек сіла.

У гэтым, далёка не поўным, пераліку, характэрнае пашоўнае росце абароны Саветскага Саюза, немалая асабіста заслуга таварыша Варашылава, вернага саратніка і друка Сталіна.

Яго баявы шлях, як палкаводца і кіраўніка ўзброеных сіл рэспублікі, пачаўся на Парыжымакім фронце. Большавіц-пралетарыі, луганскі слясар, ён карытаўся вельмінаым аўтарытэтам сярод рабочых, сярод міхавіраў. Пашыяшым атрады ўзброеных давабскіх рабочых на барацьбу супраць акупантаў, тав. Варашылаў праваў іх фекрэз калію белавардзійскіх войск, праваў і на Парыжыма, і на Сталіну. З таго часу баявая дзейнасць тав. Варашылава праходзіла пад непарэным кіраўніцтвам правадыра рэвалюцыі вялікага Сталіна.

Першая сустрэча мая з тав. Варашылавым адбылася ў ліпені 1918 года на станцыі Гагун. У гэты час тут саіліся вельмінаы сілы. Вельмінаы сілы былі, вядома, для таго часу, калі конная сотня пшадзі і конная рота штахтоў, верная рэвалюцыі, лічылася вялікай часцю. На станцыі Гагун сабраўся 12.000 байцоў, сярод якіх было каля 3 тысяч кавалерыстаў.

Старанна гэта былі сілы. У Гагуне скачэнатраваўся увесь Сальскі атрад, які прышоў сюды праз салачка Сальскіх

стапоў разам з жонкамі, дзецьмі. Да 60 тысяч, безліцаў ішо з намі.

Мяльце белавардзійцаў спіскалася наўкрут. Адбываліся атакі ворага, не вельмінаы, у якім напрамку мы будзем выкарыстаць камандзіраў, мы сталі скаваляць на руках і нагах распарэжэннямі гатачэнага ваеннага кіраўніка Парыжыма, стаўленіка Троцкага, былога парекага геранісца Снесарова. Але таварыш Сталін счасасна заўважыў сабажак Снесарова. Таварыш Сталін разам з Варашылавым раўнаў, наперасю Снесарова і дэпутатам Троцкага, стварыў з атрадаў, стаўшых пад Гагунам, магутную баявую сілу, расчлісціў пры яе дапамозе чыгуначную лінію і ўмацаваў ён парыжымакую абарону.

К. Е. Варшавский, С. М. Буденный и К. Е. Варшавский (сентябрь 1920 г.). (Фото ТАСС.)

Старонкі з жыцця палкаводца-большэвіка

(У музеі Чырвонай Арміі)

Анфілада зал. Я сцені ў праходах — шматлікі ўзрыт зброі, воінскія графі, баявыя сіягі. Над шклом вітрыны — пажаўценыя старонкі газет і брашур, фатаграфіі, знятыя ў розныя гады ў розных кутках краіны. Барціны, напісаныя з рэдкіх фатадакументаў, зарысункі і вэлікія палотны, створаныя на матэрыялах жывых успамінаў.

Залы за заламі, як старонкі за старонкамі. І кожная з іх запэваць гісторыю гораўнага барацьбы народа за сваё права на поўнае жыццё.

ХУ залы. Тут сабраны дакументы аб жыцці і баявой дзейнасці большэвіка-палкаводца, Маршала Савецкага Саюза Клімента Ефрэмавіча Варшавскага.

На фатаграфіі — пасцісянае глянцавае салянымі дахам. Аб тым, як жылі пад гэтым усудуцым дахам, апавідае шэсць лістоў з блакнота, спісаных рукою Клімента Ефрэмавіча.

Таварыш Варшавскі расказвае аб сваім бацьку, рабочым чалавеку, які паставіў асваіцца з гаспадарамі і таму часта аставаўся без работы. Сам жа галадаваў. Кліменту не было яшчэ і сямі год, калі ён вымушан быў паступіць на шахту — выбіраць калчэдан з пароды. За гэта ён атрымаваў на грыўнеўкі ў дзень. Праз два гады разам з бацькам Клім пасіў памешчыцкую жыводу. Потым зноў працаваў на шахце, потым у майстэрні... У 15 год ён паяўся на завод «Дюма».

Увагу прыцягвае невялікі рысунак мастака Сварога: груна надвор'я з разгубленымі, спалоханымі вытаранчымі вачыма. Прыстаў, прыбраны і пашыты, трымае вырываючыся з яго рук рэстава хлопчыка. Справа была так. На завод прыхаў новы прыстаў. Аднойчы, калі ён сядзеў каля дома памешчыка і гутарыў з дамамі, на вуліцы прайшлі падаросткі, сядзеў якіх быў і Клім Варшавскі. Клім не паклінаў прыстава. Той ускочыў і кінуўся на хлопчыка з кулакамі. Падаросткі гаравалі; «буфтаўчыка» кінулі ў катакалку.

«Адсюль, — успамінае Клімент Ефрэмавіч, — пачынаецца мая палітычная работа».

Юнак быў смелы і быстра выраў у палітычнага арганізатара. Галыбы роў, парослы чалавек кустай, ён выбіраў для таяных сходак. Тут, у адкрытым стане, налічыў не магла зашпуніць зышак. У роўе, які наліў назву Орлоўскай балка, Варшавскі праводзіў першыя негатыльныя сходы рабочых.

Варшавскі — у Луганск. Перыя наведвальніцкага музея ўстае адбітка мадэля рэвалюцыйна-палітычнага, рабочага-большэвіка. Яго імя ў імях баявой дружыны прадэтарскага заводу Гартмана. Шры яго ўстае складзены вост гэтыя напісанні на лістку паправаўнага, праўдзеныя цырыяны рабочых заводу. Фатаграфія запэваць і камеру луганскай турмы, дзе ён сядзеў; абудзеныя сены, спяное ахенца пад століца, кіткі столі, тры голыя дошкі на кошы.

На працягненні екаспірынасаўскага губернатара Клімента Ефрэмавіча Варшавскага, «выкрыты ў рэвалюцыйнай дзейнасці ў пабудуванні рабочых на забастовках», быў выслан у Архангельскую губерню.

Клімент Ефрэмавіч Варшавскі, пераехаў у Архангельск, дзе ў 1921 годзе нарадзіўся К. Е. Варшавскі. (Фото ТАСС.)

Чыгуначная пачынаў будыць пачынаў сцяла Вярхіна (бывоў Екаспірынасаўскай губерня), дзе ў 1921 годзе нарадзіўся К. Е. Варшавскі. (Фото ТАСС.)

В. М. Малаваў, К. Е. Варшавскі і В. О. Малаваў у партыяльным парку культуры і адукацыі імя Горькага (Масква, 19 верасня 1938 г.). (Фото Марана, (Фото-ліста ТАСС.)

ВЯЛІКАЕ ЖЫЦЦЁ

(Выстаўна, прысьвечаная 60-годдзю з дня нараджэння К. Е. Варшавска)

Кожны, хто праглядае багатыя матэрыялы гэтай выстаўкі, перажывае пачуццё вялікага захвалення. У фатаграфіях, творах мастацтва, гістарычных дакументах адлюстравана цудоўнае жыццё выдатнага большэвіка-рэвалюцыйнага.

Выстаўка адрываецца паказам юнацкіх год таварыша Варшавскага. Восем фатаграфій 19-гадовага Варшавскага, побач партрэта матэры, тут жа белы, старонкі дошкі, у якіх нарадзіўся Клімент Ефрэмавіч.

На гэтым жа пачыне паказан луганскай завад, на якім Клімент Ефрэмавіч пачаў сваю рэвалюцыйную дзейнасць і ў 1903 годзе ўступіў у большэвіцкую партыю.

Раздзел «Варшавскі ў год першай рускай рэвалюцыі 1905—1907 гг.». Група большэвікаў — дэлегацыя ІV (Сталінскага) з'езда РСДРП: В. І. Ленін, І. В. Сталін (Іванніч), К. Е. Варшавскі (Валодзі), М. В. Фрунзе, Ф. З. Дзержынскі. Ніжэй змешчаны спісак баявой дружыны луганскіх рабочых, сярод якіх і таварыш Варшавскі. Дзейны фатаграфія поля над Луганскім, дзе баявая дружына праводзіла сваю вясеннюю падрыхтоўку.

Кожны этап гісторыі большэвіцкай партыі, гісторыя вялікага Кастрычніка і жыцця таварыша Варшавскага падаю на выстаўцы спіска, але яра, хваляюча.

У раздзеле «Рэвалюцыйная дзейнасць таварыша Варшавскага ў год рэвалюцыі» паказана сутычка рабочых з паліцыяй у часе арышту таварыша Варшавскага на луганскай завад. Тут жа паказана фатаграфія луганскай турмы, дзе Варшавскі не раз сядзеў. Далей — Варшавскі ў сшытку ў Архангельскай губерні (здымак зроблен жаждарскім утварэннем).

На выстаўцы акаспірынасаўскага фатаграфія адносіны архангельскага губернатара на імя мезенскага іспраўніка. У ёй гаворыцца:

«Сделаў распоряджение о переводе Климента Ефремова Вороничева, доставленного изъ безвѣстных въ Мезенскій уездъ, арестанта Вашему Высокоблагородію по прибутию названнаго, учредить за нѣмъ надзоръ полиціи и объ исполненіи мне довести».

Вороничевъ выслан въ Архангельскую губернію по постановленію Г. Министра

На месцах ссылак К. Е. Варшавска

АРХАНГЕЛЬСК, 3 лютага. (ТАСС.) У аднаго з гісторыкаў кутках бывоў Архангельскай губерні адбіваў сшытку ў 1907—1912 гг. К. Е. Варшавскі. Жыццё, срод якіх знаходзіўся ў тры гады таварыш Варшавскі, беражліва захоўваюць у сваёй памяці сустрэчы і задушыныя гутаркі з ім.

Брамацкая аблока шырока адзначае 60-годдзе выдатнага прадэтарскага палкаводца. У прастронных залах архангельскага краязнаўчага музея адкрылася вялікая фатавыстаўка, якая скалапае з шэсці аддзелаў. Яна адлюстравала цудоўнае рэвалюцыйнае жыццё К. Е. Варшавскага. Адыя з аддзелаў выстаўкі прысьвечаны:

1. «Я заўсёды гадуў на загалу рабоча-сялянскага ўрада выступіць на абарону нашай радзімы — Саюза Савецкіх Сопіялістычных Рэспублік і, як воін Радоты-Сялянскай Чырвонай Арміі, я плянуе абароны не маюла, умаца, з дастойствам і чэсцю, не шыдуцьчы сваёй крыві і сямю жа жыцця на дзесяціныя поўны пераход над ворагамі». А ўстае поліца — К. Варшавскі.

Дакументы яража многа: яны расказваюць аб выдатным жыцці палкаводца-большэвіка, саўзнага Маршала Савецкага Саюза.

Варшавскі пераехаў у Архангельск, дзе ў 1921 годзе нарадзіўся К. Е. Варшавскі. (Фото ТАСС.)

Знаходзячыся ў капіталістычным акружэнні, краіна сацыялізма зараз, як і дзесяць год назад, не можа затрымаваць, знайце тэмпы развіцця тэхнікі. Усю сваю сілу захоўваюць словы таварыша Сталіна з яго прамоваў 4 лютага 1931 г.:

«Негата знайце тэмпы Палларот, па меры сіл і магчымасцей іх трэба павялічваць. Гэтага патрабуюць ад нас наны абавязальнасці перад рабочымі і сялянамі СССР. Гэтага патрабуюць ад нас наны абавязальнасці перад рабочымі класам усёго свету» («Пытанні ленызма», стар. 319).

Важнейшай прамысловай расшыраннага ўстаўлення сацыялістычнай эканоміі з'яўляецца толькі высокая тэхніка, але і высокаафарымаваная рабочая сіла.

У поўнай аднаведнасці з вучэннем Маркса і Леніна таварыш Сталін неаднаразова паказваў пераступную ролю працоўнага ў прадэсе вытворчасці. Працоўны масы — галоўная вытворчая сіла краіны. Яны прывозыць у рух усё астатнія элементы вытворчасці.

У прамаве да металургаў таварыш Сталін гаварыў, што лозунг партыі «Тэхніка ў пераход рэканструкцыі раінае ўсё» многа аразумелі механічна, жрдучыч,

НЕЗАБЫЎНЫЯ СУСТРЭЧЫ

Сустрэчы з К. Е. Варшавскім пачынаюцца ўвечар. У Кліменте Ефрэмавічу ўвабодныя лешныя якасці палкаводца-большэвіка з лешна-сталінскай гвардыі. Чалавек яснай мыслі, прагавальны кіраўнік, ён разам з тым просты, ветлікі.

У першы раз я сустраўся з Кліментам Ефрэмавічам у 1927 годзе. У той час мы, група яшчэ малых мастраўскараў, працавалі над першымі савецкімі мультфільмі артыярыяльнай сістэмай. І вось да нас у канструктарскае бюро, у работы пачкой, прышоў таварыш Варшавскі. Мы былі разам у ўстаўленні гэтым прытокам. Мне і змум аргументам канструктарам вымаца ішчасне казачыцца аб сваёй работе.

Клімент Ефрэмавіч уваходзіў ва ўсе надзежныя, шырыя разгаворы чыміка, рабў заўваж, ясна і сіліска фармуіруючы патрабаванні да канструкцыі.

Гэтая першая сустрэча і варшавскае ўстаўленні арылілі нас. Добра запамінаюцца словы: «Самеае галоўнае тое, што зроблена гэта нашымі савецкімі канструктарамі».

Яшчэ адна памятная сустрэча адбылася змум пачынаў — 13 лістапада 1940 года, у Крэмлі. Напярэдадні ітэ і другім

канструктарам была ўручана высокая ўрадавая ўзнагарода. Мы былі гасцінна прыняты Кліментам Ефрэмавічам у яго рабочым кабінете. Толькі мы пераступілі парог, ён падняўся нам насустрач, мошпа пачынуў рукі, пшпа пачынаваў.

«Селі за стол. — Можна быць чайку выпіць?» — прапанаваў Клімент Ефрэмавіч. І за чаем завязалася прыцягальнае гутарка.

Аб многіх гаварыў з такім таварыш Варшавскі. І аб рэчах, якія датычылі баявой тэхнікі, — ён стаўў перад намі новыя задачы, і аб справах жыццёвых. Ён заражаў нас сваёй багаварнасцю, жнд-рараснасцю. Дружэлінавая гутарка да-стаўляла многа радасці. Асабліва ўрадавала тое, што Клімент Ефрэмавіч памадэ-му жадаў, бацьбы, мошпы.

60 год спюнілася тав. Варшавскаму. Устаў жыць ён лодзі і лодзі голы! Аі усю сэрца мы ішчэ яму сорны пака-дэналілі працы на ўстаўленні мульт-фільмаў, усё малпечныя ўзброеных сіл та-шчэ любімай сацыялістычнай радзімы!

М. Я. КРУПАЧНИКАУ,
Герой сацыялістычнай працы, ге-нерал-маёр тэхнічных вайск.

МУЗЕИ У ДОМЕ, ДЗЕ ЖЫЎ К. Е. ВАРШАВСКА

ВАРШАВСКАГРАД, 3 лютага. (ТАСС.) Пачынаў завад імя Кастрычніцкай рэвалюцыі на вуліцы Металістаў захаўаўся дошк, у якіх жыў тав. Варшавскі ў 1905—1907 гг. Гэты дошк рэстаўраваў і пераўтварыў у філіял музея Рэвалюцыйна імя К. Е. Варшавска.

У пакоі, які ў тым годзе займаў К. Е. Варшавскі, — дошк, стол, карзінавая лампа, врэслы, тумбачка, у кутку — стол і праўданыя судочку, у якім Клімент Ефрэмавіч хаваў кнігі. На сцяне вэліч партреты Пушкіна і Шэўчэнка.

У іншых пакоях дома экспаніраваны фатаздымкі, дакументы, барціны і дыя-граммы, адлюстравальныя жыццё і рэвалю-цыйную дзейнасць К. Е. Варшавска ў 1905—1907 гг. Дакументы расказваюць аб тым, як рабочыя заводу Гартмана (цяпер завод імя Кастрычніцкай рэвалюцыі) на кіраўніцтва таварыша Варшавскага арганізавалі забастовку. Карціны адлю-стравалі рэвалюцыйны моманты лешна-сталінскай гвардыі ў 1905 г. на гэтым завадзе і момант арышту К. Е. Варшавска.

Спецыяльны раздзел прысьвечан першай сустрэчы К. Е. Варшавска з Леніным і Сталіным у 1906 годзе на ІV (Сталінска-ска) з'езде РСДРП. Фатаграфіі, дыягра-мы і карціны паказваюць зварот тавары-ша Варшавска з Сталінска, яго дзей-насць па арганізацыі баявых дружын, за-стаўкі зброі ў Луганск, напамінаюць аб першай сутычцы баявой дружыны ў 1906 годзе з казакамі, якія прававалі разграміць мітынг, арганізаваны К. Е. Варшавскім на Трошчай шашчы.

Экспаніруюцца дзеясніці і пераіска луганскай жаждарскіх, цыартамента па-ліцыі і губернатара Екаспірынасаўскай губерні, якія свечалі аб жорсткіх пра-судэльных рэвалюцыйна настронных ра-бочых і асабліва К. Е. Варшавскага.

Экспаніцыя новага філіяла музея рэвалюцыйна імя К. Е. Варшавска зава-ршаюцца паказаў таго, як у 1917 г. луган-скае прадэтары, выхаваныя К. Е. Варшавскім, стаў ў першы разы Чырвонай гвардыі і грамілі беляы пачы-пчы.

БЫЛІНА АБ МУДРЫМ ВОІНЕ КЛІМЕ І ЯГО ТАВАРЫШАХ

Скваў кавалі сабе мускулы з сталі і пайшоў кавалі пачынаў бшч. Ілья Муромца і пі князь Алес. Не амаглі дзудыць яго, мурара. За ім дружына праваляла. Пашпа бшч паноў на Луганшчыне. Са дружынак ён наперадзе. Воін мудры наш, Клім Ефрэмавіч. Ша ім конь варапы віхрам пашпа. Вагатыр-жа сам з сталі ковамі. Ён завідаў конь сталі паносы. Да як вялікі Клім голам громавым. То дружынака Кліма-гоіа. На паноў лашчэ травой-віхрам.

Ншч травушчы, кошыч Клім пагоў і пра воіна пашпа саваўшца. А конь воіна, ншч віхар той. Носіць мошпына, Кліма мурара. Як нахлннца к грыне шюманай і шпане кало. «Досю міленны. Ты нясі мяне віхрам-бураю. Будзе бшч паноў разам дружна мы». Гэтак бшч паноў багатыр сталцы. Выгнаў ворага з крыю роднага. Не бшчэ так Ілья Муромец. А пі князь Алес, яе наш воін Клім. Пра таго пію, — яму лоджа жыць. Бо на страх панам нарадзіўся ён.

ПРАГРАМНАЯ ПРАМОВА

Дзесяць год назад — 4 лютага 1931 года — на Першай Усеазавай канферэнцыі рабочыя сацыялістычнай прамыслова-скай таварыш Сталін выступіў з прама-вай аб задачах гаспадарніцкаў. Гэта пра-грамная прамова афармуіравала важней-шыя нападэнні сталінскага вучэння аб сацыялістычнай індустрыялізацыі краіны.

Першая ўсеазавай канферэнцыя ра-бочыя сацыялістычнай прамыслова-скай была склікана ў момант, калі рэкан-струкцыя прамыслова-скай ўжо лама велькі прыкметныя вынікі. Умацаванне дзейна-й індустрыі і асабліва ачынага машына-будуштва стварыла ўсе ўмовы для рэ-канструкцыі ўсёх галін народнай гаспа-даркі, у тым ліку земляробства і тран-спарта. Без рэканструкцыі народнай гас-падаркі негата было забеспечыць сацыя-лістычнае наступленне па ўсёму фронту, велька было ўмацаваць абаронную маг-чымасць краіны.

У сваёй прамаве таварыш Сталін па-казваў, што Краіна саветаў мае ўсе рэальныя магчымасці для сацыялісты-чнага пераўтварэння і бурнага росту сва-ёй гаспадаркі. Задача заключалася ў тым, каб умель скарыстаць гэтыя ліган-ны магчымасці, умель праваляна кіраваць прамысловай прадпрыемствамі. Што-ж-гэтаму перашкадавала?

нае жыццё прадпрыемства, перадавары-ўшы гэтую справу буржуазным спецыя-лістам. Гэта прышло не толькі да зама-ружывання тэмпаў рэканструкцыі, але і да аблагчэння шпюціцкай дзейнасці не-кастрычаных інжынерў і тэхнікаў (шпюці-скае справа, працэс Промпарты).

Было велькі вярце і неабходна паві-нуць старых гаспадарніцкаў-коммуністаў тэарэа да тэхнікі, пераканані іх, што бшч аўдавання тэхнікаў, без грунтоўнага ведання вытворчасці негата кіраваць гас-падаркай. Вось чаму таварыш Сталін у сваёй прамаве 4 лютага 1931 г. гаварыў: «Нара пачочыць з гшлой устаўноўкай неўмаганна ў вытворчасці. Пара ўсвоіць другую, новую, апававаючую пашар-ную перыяду Устаўноўку: умешвацца ва ўсё. Калі ты лірэктар завад — умешвай-ся ва ўсё справы, пачынаючыся ва ўсё, не ўпускай нічога, вучыся і яшчэ раз вучы-ся. Большэвіцкія пашыны аўдаўла тэх-нікаў. Пара большэвікам самім стаць спецыялістамі. Тэхніка ў перыяд рэкан-струкцыі вырашае ўсё» («Пытанні ленызма», стар. 321).

Таварыш Сталін гаварыў, што кому-ністы-гаспадарнікі абавязаны аўдаўлаць тэхнікаў. Без гэтых яны не могуць быць сапраўднымі кіраўнікамі сацыялістычных прадпрыемстваў, не могуць быць адіна-пачынальнікамі на вытворчасці.

«Пытаюцца часта, — скажаў таварыш Сталін, — чаму ў нас няма адінапачыналь-ца? Яго няма і не будзе, пакуль мы не аў-дадзем тэхнікаў. Пакуль сырод нас, сырод большэвікаў, не будзе дастатковай коль-касці людзей, добра знабых з пытанніамі тэхнікі, эканомікі і фінасаў, у нас не будзе сапраўднага адінапачынальца. Пшы-дэе колыч голна рэвалюцыі, капыдэса-якімі ўголаа словам, але калі не аўда-дэе тэхнікаў, эканомікаў, фінасамі заво-

ПРАГРАМНАЯ ПРАМОВА

да, фабрыкі, шахты — толькі не будзе, адінапачынальца не будзе» (там жа, стар. 319).

Адзінаўчэнне гісторычных указан-няў таварыша Сталіна аб павароце боль-шэвіцка-гаспадарніцкаў тварад да тэхнікі забеспечыла вызначанае значэнне рэкан-струкцыі народнай гаспадаркі.

«Пстарычнае значэнне выступлення тав. Сталіна заключалася ў тым, што яно паклаа капец пачарывым адносінам да тэхнікі з боку гаспадарніцкаў-коммуністаў, павярнула гаспадарніцкаў-коммуністаў тварад да тэхнікі, адкрыла новую пашпа барацьбы за аўдаванне тэхнікаў і сіламі саміх большэвікаў і аблагчэнна тым самым справу разгортвання рэканструкцыі на-роднай гаспадаркі» («Гісторыя ВПШ(б)», стар. 297).

Таварыш Сталін абрунтаваў неабход-насць дашынага развіцця чыжэй індуст-рыі, дашынага пашынення тэмпаў сацыя-лістычнага будуштва, выхадзічы з абавязку астаць і ўмацоўваць пашпа-насць сацыялістычнай бацькаўчыны. Таварыш Сталін гаварыў: «Мы адста-лі ад перадавых краін на 50—100 год. Мы пашыны прабегчы гэтую адстаўкаў у дзесяць год. Або мы зробім гэта, або нас самшчу».

Прайшоў 8 год, і ў пачатку 1939 го-да, на XVIII з'езде партыі, таварыш Сталін мо ўжо заявіць, што да тэхнікі вытворчасці Савецкага краіна стала най-больш перадавой і параўнанні з любой іншай краінай.

Такія вынікі высокіх тэмпаў сацыялі-стычнага будуштва, неабходнасць якіх таварыш Сталін абрунтаваў у сваёй прамаве аб задачах гаспадарніцкаў у лю-тым 1931 года.

ПРАГРАМНАЯ ПРАМОВА

могучь супакойваць большэвікаў. Інтэ-рары сацыялістычнага грамадства, якое знаходзіцца ў капіталістычным акружэн-ні, дыкчуюць неабходнасць нястомнай ба-рацьбы за дашынае развіццё тэхнікі вы-сокімі тэмпамі.

Завяршэнне будуштва бшчэазавай сацыялістычнага грамадства і наступны пераход да камунізма пераарына з'яваляю з дашыным інтэнсіўным развіццём вы-творча-тэхнічнай базы ўсёх галін народ-най гаспадаркі СССР.

Каб ажыццявіць прыняты камунізма і перайці да размеркавання на працэ-дзіях, трэба значна расшырыць выт-ворчыя магчымасці, дабіца поўнага багачы-скага гаспадарчых прадукцыі ў краіне, павялічыць у многа разоў выпуск пра-мысловай прадукцыі і тавараў шырокага каштавання, трэба пераацнаць перадавыя капіталістычныя краіны і эканамічна, гэта значыць у сэнсе вырабу прамыс-лавых прадукцыі на душу насельніцтва. Гэ-ты рост пашыне абавязана не шыяхм простага павелічэння вытворчага апарата, а шыяхм якаснага яго змянення, шыяхм няспынага, пастаяннага тэхнічнага пра-грэса, шыяхм барацьбы супроць рупін-насцю, старых тэхнічных норм і т. п.

Камунізм абмрацаца на самую пера-давую, развітую тэхніку. Адым з асво-ўчых элементаў тэхнічнай базы камунізма з'яўляецца аўтаматычная сістэма машын, пры якой вытворчы працэс робіцца без пашарнага ўмяшання чалавечых рук. Аўтаматызаваныя пашыны прадукцыі ўстаўляюцца на вытворчы працэс, стварае такое багаче пра-дукцыі, ягата негата дабіца пры сучас-ным узроўні тэхнікі.

Важнейшым элементам тэхнічнай базы камунізма з'яўляецца электрыфікацыя. Ленін паказваў рашаючае значэнне электрыфікацыі для пашынення камуністы-чнага грамадства.

У падрыхтоўцы тэхнічнай базы для

ПРАГРАМНАЯ ПРАМОВА

пераходу ад сацыялізма да камунізма ве-лізарнае значэнне мае і хімізацыя вы-творчасці, унадрэнне хімічных металаў скарыстання вешчана і энергіі. Хіміза-цыя — важнейшая аснова ўмацавання аб-ароны краіны. Хімізацыя дае новы штур-шок да дашынага росквіту сацыялісты-чнай гаспадаркі; пашкарэе вытворчы пра-цэс, пашынае прадукцыянасць грамадскай працы, расшырае сыравіную базу вы-творчасці, павялічвае колькасць карыс-ных вешчаватаў, забеспечвае патроннае скарыстанне сырых матэрыялаў, адыхо-даў і т. д.

Знаходзячыся ў капіталістычным акру-жэнні, краіна сацыялізма зараз, як і дзесяць год назад, не можа затрымаваць, знайце тэмпы развіцця тэхнікі. Усю сваю сілу захоўваюць словы таварыша Сталіна з яго прамоваў 4 лютага 1931 г.:

«Негата знайце тэмпы Палларот, па меры сіл і магчымасцей іх трэба павялічваць. Гэтага патрабуюць ад нас наны абавязальнасці перад рабочымі і сялянамі СССР. Гэтага патрабуюць ад нас наны абавязальнасці перад рабочымі класам усёго свету» («Пытанні ленызма», стар. 319).

Важнейшай прамысловай расшыраннага ўстаўлення сацыялістычнай эканоміі з'яўляецца толькі высокая тэхніка, але і высокаафарымаваная рабочая сіла.

У поўнай аднаведнасці з вучэннем Маркса і Леніна таварыш Сталін неаднаразова паказваў пераступную ролю працоўнага ў прадэсе вытворчасці. Працоўны масы — галоўная вытворчая сіла краіны. Яны прывозыць у рух усё астатнія элементы вытворчасці.

У прамаве да металургаў таварыш Сталін гаварыў, што лозунг партыі «Тэхніка ў пераход рэканструкцыі раінае ўсё» многа аразумелі механічна, жрдучыч,

ПРАГРАМНАЯ ПРАМОВА

што гэты лозунг патрабуе пашынення тэх-нікі і голыкі. Але тэхніка без людзей жбртна, негата тэхніку адрываць ад людзей, якія прывозыць яе ў рух. Таварыш Сталін паказваў, што лозунг

